

Til
kommuner og fylkeskommuner

Attn.:
Ordfører
kommunaldirektør / fylkeskommunedirektør
Byråd / fylkesråd
Saksansvarlig valgteknisk forberedelse

Oslo 26.7 2023

Valg og opplæring av kontrollutvalg for perioden 2023–2027

Kontrollutvalget er ett av de få lovfestede utvalgene i kommunen/fylkeskommunen - et stadig mer sentralt utvalg, ikke minst på grunn av økt satsing på forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Det gjør også at kommunestyrene og fylkestingene prioriterer utvalget høyere nå enn før. Forum for kontroll og tilsyn ser det som en naturlig og gledelig utvikling.

Kontrollutvalget er ellers spesielt mht. hvem som kan velges. Vi bruker å få meldinger om feil ved valg av kontrollutvalg etter kommune- og fylkestingsvalg. Vi vil derfor gi noen råd og innspill før nytt utvalg skal velges til høsten:

KOMMUNELOVENS BESTEMMELSER OM VALG AV KONTROLLUTVALG

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

Kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet, etter valg av formannskap/fylkesutvalg, ordfører/fylkesordfører og varaordfører/fylkesvaraordfører.

§ 23-1 Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) Ordfører og varaordfører
- b) Medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet.
Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (gjelder også deltidsstillinger)
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret
- h) eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- i) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Kommunelovens regler om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget.

KONTROLLUTVALGETS ROLLE I FOLKEVALGTPROGRAMMET

Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet. Derfor er det viktig at kontrollutvalgets funksjon og rolle gis god plass i folkevalgtopplæringen.

Basisprogrammet

Vi er kjent med at det i forkant av basisprogrammet i KS sitt folkevalgtprogram 2023-2027, vil arrangeres formøte mellom prosessveileder fra KS og kommunen/fylkeskommunen. FKT oppfordrer til at kontrollutvalgets sekretariat inviteres til møtet. Sekretariatet kan bidra med sin erfaring og gi gode tips om kunnskapsbehovet. Hvis kontrollutvalget skal kunne gjøre en god jobb for kommunestyret og fylkestinget, er det viktig at medlemmene kjenner hele den kommunale/fylkeskommunale virksomheten. Basisprogrammet er i så måte en god anledning og kontrollutvalget bør få tilbud om å delta på opplæringen.

Temadager

KS anbefaler at det arrangeres temadager som kommer i tillegg til basisprogrammet. Her kan kommunen/fylkeskommunen selv legge inn fordypninger i ulike emner. Det er særlig viktig at kommunestyret og fylkestinget kjenner sin styringsrolle og sitt ansvar som øverste ansvarlig for egenkontrollen. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle og arbeid er viktige i denne sammenhengen. FKT har laget en PowerPoint-presentasjon, «Roller og samspill» som kan benyttes i den generelle folkevalgtopplæringen av kommunestyret og fylkesting.

OPPLÆRING AV KONTROLLUTVALG

Kontrollutvalget er et lovfestet og viktig utvalg som bør ha dyktige medlemmer. FKT er godt i gang med å planlegge opplæringstiltak for kontrollutvalgene etter valget. Vi vil tilby våre medlemmer en seire PowerPoint-presentasjoner som kan benyttes lokalt evt. regionalt. https://www.fkt.no/publikasjoner/opplaeringspakke_for_kontrollutvalg/

Vi vil også tilby et eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere. «Kontrollutvalgslederskolen» har som mål å gjøre lederne tryggere i rollen. Vi tilbyr faglig innsikt utover det som tilbys i ordinære konferanser. Del 1 er digital og gjennomføres i november. Her gjennomgår vi grunnleggende opplæring om roller og samspill i den kommunale og fylkeskommunale egenkontrollen. Andre interesserte er velkommen til å delta på del 1. Del 2 er fysisk samling 5.– 6. februar på Gardermoen. Vi vil sende ut invitasjoner mer informasjon om tilbudet etter valget.

Vi oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å avsette tilstrekkelige ressurser i budsjettet for 2024 til opplæring av nytt kontrollutvalg.

FKT er tilgjengelige for spørsmål som måtte dukke opp i forbindelse med valg av kontrollutvalg, egenkontrollens plass i folkevalgtopplæringen og opplæring av kontrollutvalg.

Kopi:

FKTs kontrollutvalgs- og sekretariatsmedlemmer

Med vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen

Forum for kontroll og tilsyn

Forum for kontroll og tilsyn (FKT) ble stiftet i 22. november 2005. Vi har 195 kommuner og 7 fylkeskommuner som medlemmer og vi har 22 kontrollutvalgssekretariat som dekker mer enn 250 kommuner/fylkeskommuner.

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo / +47 414 71 166 / fkt@fkt.no / www.fkt.no

